

Ålands fredsinstitut

The Åland Islands Peace Institute

NGO in Special Consultative Status with the Economic and Social Council of the United Nations

Varning för ny kris på Balkan

Världen måste vakna och uppmärksamma Bosnien igen, annars kan det gå mycket illa, mycket snabbt. Det skriver Richard Holbrooke, hjärnan bakom Daytonavtalet, och Paddy Ashdown, som var EU:s representant i Bosnien 2002-2006, i gårdagens The Guardian.

Det är nästan exakt 13 år sedan Daytonavtalet, fredsavtalet efter inbördeskriget i Bosnien 1992 till 1995, trädde i kraft. Massmedia världen över rapporterade under kriget om etnisk rensning, koncentrationsläger och massgravar. Runt 100.000 människor fick sätta livet till i konflikten mellan serber, kroater och bosniska muslimer i ett Jugoslavien i upplösning.

Enligt Daytonavtalet blev Bosnien en suverän stat med två självstyrda delar, Republika Srpska, främst befolkad av serber, och federationen Bosnien och Herzegovina där befolkningen till största delen består av bosniaker och kroater. Bosnien styrs av ett presidentråd med tre medlemmar, en bosniak, en kroat och en serb.

Holbrooke och Ashdown varnar nu för att de nationalistiska krafter som låg bakom inbördeskriget åter är i rörelse. Flera bosniska ledare förespråkar en delning av landet och den gamla etniska retoriken ljuder igen. Holbrooke och Ashdown kritiserar det internationella samfundet, främst USA och EU, för att inte ha gjort tillräckliga ansträngningar för att se till att Daytonavtalet följs och att situationen i Bosnien normaliseras. De menar att stora insatser nu måste göras för att den bosniska krutdurken inte ska explodera.

Visst måste omvärlden agera, men frågan är om det räcker med att se till att Daytonavtalet följs. Avtalet har kritiserats för att bygga vidare på den etniskt särskiljande logik som låg bakom inbördeskriget, genom att bekräfta gränserna för "etniskt rensade" områden och tillåta de nationalistiska partier som startade kriget att stanna vid makten, med möjlighet att fortsätta agera för sina respektive gruppers särintressen. Kanske är det då inte så konstigt om nationalistiska strömningar tar fart igen!

Vanliga medborgare med olika etnicitet och religion kunde leva sida vid sida innan kriget bröt ut och har på sina håll börjat göra det igen. För att på lång sikt främja fred och mänsklig säkerhet behövs signaler, även uppifrån och utifrån, som inte legitimerar exklusion och poängterar etniska identiteters särart, utan främjar inklusion, lika rättigheter och lika behandling för alla individer, oavsett identitet.

Susann Simolin
Informationsansvarig
Ålands fredsinstitut
23.10.2008

Debattinlägg